

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америка; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BErger 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErger 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗ. ТРУМАН БУДЕ ВИГОЛОШУВАТИ ПРОМОВИ ПІДЧАС ПОВОРОТУ ДОМІВ

Сан Франциско, 13 червня. — Президент Труман почуватиметься захопленим своїм успіхом з промов, виголошених в „неполітичний“ подорожі до західних штатів і тому рішиться виголошувати далі промови під час повороту до Вашингтону через штати Нью-Мексик, Індіана, Огайо й Пенсильванія. В останній промові, виголошеній в неділю в Голден Гейт Парку з нагоди Дня Прапора у приватності 40,000 осіб президент клав натиск на konieczність перемогти Об'єднаних Держав у світі з їх чартером. Наступна промова на зібранні репортерів, має бути без підготовки. Попередня промова, виголошена на закінчення шкільного року в університеті Каліфорнії, в Берклі, збирала біля 50,000 людей.

Президент виказує що Росія йде наступом проти цілого світу.

У промові в Берклі, у Каліфорнії, виголошеній в суботу 12 червня, президент Труман обговорював напруження між Злученими Державами й Соевстамі і ствердив, що це не є вплив ворожнечі між згаданими державами, але вплив ворожнечі Соевстів до вільних держав цілого світу. З цієї причини Америка не може вести ніяких переговорів з Росією, бо Росія вбиває народів і коштує загиблих. Зрештою самі переговори про мир не є пустими, коли нема діл, які вказували б на бажання миру. У деяких справах нема загалом потреби вести переговори, лише виконати зобов'язання. Такими зобов'язаннями, які Росія знехтувала, є напр. відмова допомоги для грецьких повстанців і введення в життя неадекватності Кореї. У змаганні до миру йде не про самий мир, а про мир, отриманий зі справедливості і свободою.

Президент виказує на прикладах, як Америка від покінчення війни сповнювала всі свої зобов'язання на дорозі до миру, а як Росія всі зобов'язання ламала. Закладання Америки експансії й жажди панування над світом не є оправдане, а коли про це говориться, то хіба для пропаганди. „Єдина експансія, в якій ми зацікавлені, є лише експансія людських вольностей і поширення уживання добрих речей по цілому світі“ твердив Труман. Тому, що володарі падають, а народи залишаються, президент твердить, що американський народ хоче вести перед у поході за мир і свободу всіх народів. Кампанія за мир має перевести Організація Об'єднаних Держав, яку американський народ підтримує всією силою.

ПАРАДА В НЬО ЙОРКУ З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ ЗЛУКИ ПЕРЕДМІСТЬ

Нью-Йорк. — В суботу 12 червня відбулася многолюдна парада Пятою Евеню з нагоди зачаткування 50-літньої річниці злуки підміської громади у теперішнє Велике Місто Нью-Йорк. У параді брали участь найвиродніші групи, які виказували поступ 8-мильового міста впродовж останніх десятиліть. Таким чином парада мала почастішати історичний характер. Різні національні групи, які поселилися в Нью-Йорку впродовж його історії, виступили в поході у своїх народних одягах. Українська група складалася з шкільної дітвори в українських одягах, з українського відділу Американського Червоного Хреста і з трьох колон цивільних людей. Українські прапори мали побіч американських, а хто не вбрав народнього одягу, мав на ramenі синьо-жовту перепаску. Похід тривав 6 годин і покінчився пізнім вечором. За обрахуванням поліції учасників походу було біля 70,000, а глядачів понад мільйон осіб.

Уряд внасигнував дальших 95 мільйонів на відбудову 11 країн

Вашингтон, 13 червня. — Адміністрація Економічної Кооперації, яка має обов'язок переводити в життя План Маршалла, призначила дальших \$95,610,605 для 11 чужинних країн на прискіщення економічної відбудови. За ці гроші мають бути закуплені харчі для країн Європи й Азії.

Сенатська комісія приділів працює безупинно над приверненням фондів для Програми Видужання Європи, які обтягла палата репрезентантів. Комісія надіється покінчити працю в початкових днях біжучого тижня так, щоб опісля сенат мав ще час голосувати над цією справою.

СЕНАТ УХВАЛИВ ГАРАНТІЮ ЗБРОЙНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ ЗАХІД. ЕВРОПІ

Вашингтон. — Подаваючою більшістю голосів, бо 64 проти 4, сенат Злучених Держав ухвалив у п'ятницю, 11 червня резолюцію, яка гарантує західно-європейським державам збройну допомогу з боку Злучених Держав для оборони на випадок агресії. Є резолюція поставлена сенатором Артуром Г. Ванденбергом, з деякими поправками. Резолюція сенату не потребує ухвалення її ще палатою репрезентантів, бо вона відноситься до закордонної політики, а лише сенат має прерогативу ратифікувати закордонні договори.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ УХВАЛИЛА ЗАКОНОПРОЕКТ, ЩОБ ДОПУСТИТИ 202,000 СКИТАЛЬНИКІВ.

Вашингтон. — Палата репрезентантів 289 головами проти 91 ухвалила в п'ятницю вночі, 11 червня, допустити в Америку 202,000 імігрантів з європейської скитальщини. Додаткових 2,000 понад плановану суму 200,000 призначені для втікачів з Чехії після комуністичного перевороту. В кінцевій ухвалі палати не пороблено ніяких засадничих змін в законопроекті Фелловса, який заступив місце першого билу Стратона. Бил Фелловса різнився значно від законопроекту ухваленого в сенаті й тому між представниками обох конгресових палат мусити прийти до вирівнювання незгідностей на конференції цього тижня, бо замкнення конгресу передбачують на суботу. Головна різниця є та, що сенатський проєкт передбачує половину імігрантів з Балтійських країн і східної Польщі (Західної України), а бил Фелловса передбачує допущення імігрантів відсотково до числа скитальників у Німеччині й Австрії.

МАЛЕ ЧИСЛО СВИЖИХ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

Нью-Йорк. — У неділю, 13-го червня прибув до ньюйорської пристані корабель Ірлі Пайл з 95 новими імігрантами, серед яких знаходилися лише 10 українців. Є це найменше число українських імігрантів від часу, як почалася повсюдна іміграція. Із 600 імігрантів, які виходили кораблем Ірлі Пайл з Бремергафена, подавляюча більшість аїсїла в пристані Галіафес, у Канаді. Більшість тих, що приїхали до Нью-Йорку, походить з Балтійських країн.

ОБ'ЇЗДНА УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА В АМЕРИЦІ ВІДБУДЕТЬСЯ В ОСЕНІ І ПОЧНЕТЬСЯ У ВАШИНГТОНІ

Вашингтон, 11 червня. (Телефоном). — Сьогодні тут відбулися наради між представником ІРО (Міжнародної Організації для Збігів), п. Мек-Гошен, представницею Американської Федерації Мистецтв, п-нею Повл та д-ром В. Гала-ном і п-ною О. Задорещкою від Злуч. Українського Американського Допом. Комітету в справі планованої об'їздної виставки українських мистецтв творів по Америці. На виставці були б заступлені кращі твори українських малярів з творів Діліс в Європі, що їх погодилися перевезти до Америки відповідні американські власті. У виставі нарад рішено, що виставка відбудеться в осені і почнеться у Вашингтоні під протекторатом ІРО, Американської Федерації Мистецтв та ЗУАДКомітету. При цьому видвищено пропозицію, щоби виставка почалася репрезентативною українською імпрезою — концерт, дохід з якої був би призначений на українських збігів та як частина загальної кампанії, що її тепер веде Американська Заморська Допомога і Апелъ Об'єднаних Націй для Дітей. Імпреза-концерт мала б виконати Українська Молодь Метрополітальної Округи Нью-Йорку і Нью-Джерзі, що в останньому так знаменито пописалася на великому Святі Тараса Шевченка в Нью-Йорку. Дальші заходи в справі організації вистави та імпрези продовжуються.

За активну допомогу повстанцям в Соевському Союзі

Нью-Йорк, 13 червня. — Нью-Йорк Таймс в сьогоднішньому виданні приносить довну кореспонденцію Сіднея Гросона з Варшави про боротьбу східно-європейських народів проти більшовизму, яку вважає за безуспішну, якщо вона не одержить відповідної до-

СПОКІЙ НА ФРОНТАХ В ПАЛЕСТИНІ.

Єрусалим, 14-го червня. — Вчора пройшов третій день примир'я в Палестині і воно, після початкових порушень, остаточно вже було доконаним фактом. Ще вчора відбувалися в поодиноких місцях перестрілки а на фронті в Галилеї був більший бій, що за нього ізраїльці роблять відповідальними арабів, але сьогодні вже на всіх фронтах успокоїлося, що треба заявляти великий рухливості і активності посередництва ООД. Небезпечну дискусію на тему порушення примир'я викликав вчора факт, що жиди викали до обложеного арабами Єрусалиму валку 46 вантажних автомашин з харчами, поминувши при цьому контрольний пункт комісії Ради Безпеки О. Д. але вважають, що й цю справу це почерпують великі жертви, вишарпані з боку ізраїльців і збережені відповідної допомоги зі закордону і допомоги не до-лярами, але зброєю. В іншому випадку ця боротьба буде не між комуністами і їх противниками, але між комунізмом і апатією — закінчує свої спостереження американський кореспондент.

КОМУНІСТ ГОТВАЛЬД ПРЕЗИДЕНТОМ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

Прага, 14 червня. — Соевсько-більшовицьке пасїлля над Чехословаччиною буде завершено сьогодні вибором на президента республіки провідника „чехословацьких“ комуністів, Клеменса Готтвальда. Готтвальд є єдиним кандидатом єди-

но комуністичної листи в парламенті і він займе місце д-ра Едварда Бенеша, що минулого тижня зрезигнував, відмовившись підписати комуністичну конституцію країни. Після Масарика і Бенеша Готтвальд буде третім з черги президентом Чехословаччини. Після вибору, що буде одностайним, відбудеться відповідна церемонія в катедрі св. Віта, де архієпископ Йозеф Беран поблагословить цього комуніста, який не вірить ані в Бога, ані в спископські благословення, а опісля ще відбудеться відповідна парада на замку Градчани, де Готтвальд прийматиме гратуляції від державних достойників та закордонних дипломатичних представників. На цей сам час комуністи організують відповідні демонстрації. Наступником Готтвальда на пості прем'єра буде іменований Антін Запотоцький, голова професійних спілок, що відіграв рішальну роль під час більшовицького перевороту.

КОМУНІСТИЧНІ СТУДЕНТИ В РОЛІ ШПИГУНІВ

Прага, 14 червня. Чехословаччина має з Америкою відповідну окрему умову в справі винини студентів між обома країнами. На підставі нового розпорядження з Чехословаччини зможуть тепер виїхати до Америки тільки ті студенти, що матимуть окремий дозвіл від міністерства в утрішніх справах. При цьому виявляється, що головним завданням цих студентів в Америці тепер вже будуть не студії, але шпигунство в користь Комінформу. Студенти матимуть за завдання вести всю підпільну роботу, яку ведуть в цій країні комуністичні п'яті колонії. Американські високопосильні власті розглядають можливість приміщення в американських університетах тих чеських студентів, які мусили залишити опановану більшовиками свою країну і тепер є на вигнанні.

КОМУНІСТИ ВИДВИГАЮТ СВИЙ ПЛАН ЩОДО НІМЕЧЧИНИ

Берлін, 14 червня. У відповідь та для боротьби проти встановлених західними союзниками на конференції в Лондоні рекомендацій щодо державного оформлення західної Німеччини, комуністична президія т.зв. Ради Німецького Народного Конгресу проголосила свою програму щодо Німеччини, в якій Лондонські постанови називаються гіршими від Версайського договору. Рівночасно контролювана і видавана Соевстами німецька преса почала сильну кампанію за збіркою підписів на прокламацію згаданої Ради, який більшовики дають право говорити в імені цілого німецького народу та який того права відмовляють західні союзники. Потверджується, що становище Франції щодо Німеччини сильно допомагає більшовикам в їх акції. В комуністичній програмі обіцяється німцям суверенну і об'єднану державу, голос в усіх справах та „справедливий мир“ і негайне закінчення окупації.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ВІДЛОЖИЛИ НАРАДИ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Париж, 14 червня. Тут повідомлено, що західні військові губернатори в Німеччині відложили призначені на завтра у Франкфурті наради в справі рекомендацій, що їх надіслали на конференції в Лондоні представники Америки, Британії, Франції, Бельгії, Голландії і Люксембургу. Наряди відложено на прохання французького уряду, що бажав би насамперед одержати відповідне рішення в цій справі свого парламенту.

24,000 НІМЕЦЬКИХ ПОЛОНЕНИХ ЗАЛИПАТЬСЯ В БРИТАНІ

Лондон, 14 червня. Британський уряд прийняв прохання від 24,000 воєнно-полонених німців, дозволяючи їм залишитися у Великій Британії. Німці одержать відповідні довідки та житимуть вільно і працювати на таких самих умовах, як усі інші чужинці. Вони будуть zatrudнені головним чином в сільському господарстві. Перейти до Англії вони перейшли основним „експірієнсом“.

БОЛЬШЕВИКИ ВІДКЛИКАЛИ БЛОКАДУ БЕРЛІНА

Берлін, 13 червня. Після 22 годин перерви транспорту між західними зонами і Берліном, вчора більшовики перервали свою блокаду та дозволили британським і американським транспортним потягам на нормальний рух. Не зважаючи на всі соевські домагання і погрози, британці відмовилися давати більшовикам виплати матеріалів, що їх вони постачають своїй залозі в Берліні.

МАДЯРСЬКА ЦЕРКВА В БОРОТБІ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ

Будапешт, 14 червня. Всей мадярській нарід з подивом ставиться та підтримує мужнє, становивши своєї католицької церкви в боротьбі проти щораз повнішої більшовицької країни. Це позначилося головним чином виховання молоді, при чому церква, не зважаючи на терор і переслідування з боку більшовиків, бореться всіма легальними засобами проти більшої євизації шкіл. На знак протесту проти цього, мадярський кардинал Міндшентний зарядив, щоби в найближчу п'ятницю по всіх церквах протягом 15 хвилин дзвонили в усі дзвони.

ЧИСТКА КОМУНІСТІВ В ІТАЛІ

Рим, 14 червня. Після поразки в недавніх виборах, італійські комуністи тепер починають теж втрачати один важливий пост за другим в адміністрації та є сам оуправління в Франції щодо Німеччини сильно допомагає більшовикам в їх акції. В комуністичній програмі обіцяється німцям суверенну і об'єднану державу, голос в усіх справах та „справедливий мир“ і негайне закінчення окупації.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1136 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PERIODICITY:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Америці і Канаді:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 15, N. Y. BRyant 9-0582.

Пожалуйста, указать адресную посылку 10 центов.

За отримання редакції не відповідає.

Адреса: "СВОВОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КЕРЕНСЬКИЙ ПРО МИР, СВОБОДУ ТА РОСІЮ

А. Ф. Керенський мав недавно в Нью-Йорку доклад про Росію. Нюйоркське „Новое Русское Слово“ передало широко зміст цього доповіді, яким тут покористуємось, щоб звернути увагу на деякі думки та поради Керенського щодо Росії та росіян.

Керенський виходить із заложення, що вже існує в Америці такий настрій, що тепер послушують „руського голосу“, себто голосу російського народу. Як секретарем стейту був Джеймс Бернс, каже Керенський, то американська закордонна політика спиралась на „легенди“, що Сталін продовжує історичну, традиційну, імперіалістичну політику царської Росії, та що нема жадної різниці між історичною Росією і комуністичним Кремлем. Тепер цю „легенду“ залишено, що пізнати, каже Керенський, по „словній ноті“, яку передав в Москві американський амбасадор Смит совєтському міністрові закордонних справ Молотові. Тепер уже, як виходило б з цієї ноти, Злучені Держави не є проти Росії, а проти комуністичної, мирової агресії, яку підтримує комуністична диктаторська влада в Москві. Керенський поспирає своє твердження ще цитатами з промови Долеса, який підкреслює, що це тільки „совєтська комуністична партія“ наступас, а не російська держава, та що політика Злучених Держав повинна брати цей факт під увагу. Знов Долес, політичний радник Республіканської партії, став би певно секретарем стейту, коли б республіканці перемогли в президентських виборах цієї осені.

„Нашою програмою“, казав Керенський повинна бути дальша праця в цьому напрямі, бо ще відповідальні державні мужи на Заході не заявили цілком одверто в цій справі та нема ще розуміння, що „в боротьбі за свободу Росії потребує Заходу, але й Захід потребує Росії“.

Керенський порушив багато інших проблем, зв'язаних з російським народом, який, як він каже, змагає цілою душею до свободи, а чужинці думають, що він звик до батога, та коли не бунтується проти комуністичного режиму, то значить, що він йому подобається. Для нас важне, що говорив Керенський про мир у світі, підкреслюючи, що без Росії світ не визволиться з насилища, та що настане час, коли Захід сам звернеться до російського народу як союзника в боротьбі за справжню свободу і мир у світі.

Як у давніших програмах Керенського, так і в теперішній, існує тільки „Росія“ і російський народ, а всьоме — мряковина. Цєю мряковиною обняті й поневолені Росією народи. Керенський визнає „нову імміграцію“ стати разом зі „старою“ російською імміграцією до праці над відбудовою такої „ нової Росії“, в якій місце комуністичної, московської влади — зайняла б російська демократична влада. Це є його „руський голос“, який він дорджує спільними силами старих і нових росіян тепер волонтери і пошпирати.

Отсі речі не можна легковажити українцям поза Україною, зокрема нам, американським українцям. Треба, щоб теж рознісися широко „український голос“ разом з голосами інших народів, поневолених Росією. Але така політична акція потребує не тільки праці, але теж і фінансових засобів. Пам'ятаймо на це, коли збирасмо фонди на політичну акцію Українського Конгресового Комітету.

КОНСТИТУЦІЯ НАЦІЙ

Американська конституція базою правопорядку і народоправ'я в світі.

Серед усіх народів світу шораз більше закріплюється думка, що тривогою миру не пощастить встановити без створення окремої понад-державної світової організації, в користь якої для спільного добра поодинокі держави зрештешу обмежили б свою абсолютну суверенність та яка мала б авторитет і силу та вміня нормувати міжнародні справи для спільного добра усіх. Вже на подібних принципах була створена Ліга Націй після першої світової війни та Організація Об'єднаних Держав після другої. Проте, це ще тільки перші проби і практика з кожним днем видає нові думки та нові потреби і тому теж підносяться голоси про необхідність відповідної переробки теперішнього Чарту ООД.

Залишаючи практичним політикам наладнання всіх теперішніх міжнародних суперечностей, правники і спеціалісти багатьох країн „ломлять собі голову“ над відоконанням статутів теперішніх міжнародних організацій та над підготовкою конституції майбутньої організації світу. Поодинокі університети, організації правників та великі видавництва призначають на ці цілі відповідні субвенції і праця в цьому напрямку безперервно продовжується. Для улегшення цих праць публікується цілий ряд помічників видавництва „Конституцій Націй“ Еймса Дж. Після у видавництві Румфорд Прес. Це буде найповніше видання, бо охоплюватиме аж 80 конституцій поодиноких країн. Подібний задум видавництва британське міністерство закордонних справ вже десять років тому, але він не був здійснений.

На підставі виконаної праці автор американського видання цих конституцій, Еймс Дж. Після, робить цікаві висновки, які підкреслюють досконалість Американської Конституції, що перетривала найдовший час та яка справді могла б стати базою права, правопорядку і народоправ'я в світі. Після основних студій всіх конституцій, автор ставить таких 5 тверджень:

1. Конституція Злучених Держав Америки мала на уряд людського роду більший вплив, ніж будь-який інший написаний документ будь-коли і в будь-якій мові в світі. Це найстарша обов'язуюча ще сьогодні конституція людського роду, бо вона перетривала вже 160 років, в порівнянні з

25 роками пересічного віку інших конституцій.

2. Абсолютна більшість народів світу вважає сьогодні радше сам народ, ніж будь-якого одного володаря найвищим джерелом суверенної влади.

3. Три чвертей конституцій заявляють, що деки людські права є понад правами урядів.

4. Дві треті народів світу мають конституції, що вимагають двох палат парламенту, отже законодавчого представництва народу.

5. Велика більшість народів дає повноваження судам, а не парламентам для наладнання суперечностей між поодинокими

Шляхами московської національної політики

І. Українське питання в польській і московській політиці.

Лиш два народи серед усіх інших наших сусідів мають так тісно пов'язане своє минуле і історію нашого народу, що в багатьох моментах вони не вміють відрізнити і відділити своєї історії від нашої: це є поляки і москалі. Історія обох цих народів — це історія їх боротьби за панування над Україною; історія політичних концепцій цих народів — це система ідеологій, що мають замаскувати і обгрунтувати їх імперіалістичні тенденції і потягнення; панування над Україною є головним мотивом і головною проблемою до розв'язки в політичних концепціях поляків і москалів. Від успішної розв'язки українського питання залежить великодержавницьке становище Москви в світі; польський генерал Андерс заявляє, що він не уявляє собі існування незалежної Польщі без... Львова.

Та усе ж, між наставленням поляків і москалів до українського питання є засадничо і глибока різниця, що обумовлює і нашу відмінну політику до північного і західного сусіда.

Протягом цілої своєї історії, поляки ніколи не творили ані не думали творити ніякої політичної концепції, сприятливої для українців, як громадян польської держави. Кличем поляків було: „Польща тільки для поляків!“ („Польска тільки для поляку“) і згідно з цією заздалося поляки намагалися господарювати на наших землях без нас, уявляючи собі, що за кількадесять років панування поліційного режиму в Польщі,

ми особами і між поодинокими політичними збірнотами. І т. д.

На підставі цих загальних спостережень робиться дальші висновки для необхідності перевірки теперішнього чарту ООД, вказуючи на цілий ряд не так суперечностей, як нелогічностей. Це відноситься теж до представництва в ООД. Членами ООД є держави, нормально з одним голосом, але як це погодити, наприклад, з фактом, що більше, ніж половина теперішніх членів О. Д. мають менше населення, як одне тільки місто Нью-Йорк? Зібрання та поведінка відповідного порівняння між конституціями всіх народів повинно б допомогти теж в підготовці відповідної міжнародної конституції, що стала б базою міжнародного права і порядку, а тим самим і головною передумовою миру.

Е. Більський.

українське питання перестане існувати, тому, що українців або спольонизується, або ж фізично винищаться. Так було колись, за існування королівської „монархії“ Річипосполитої, коли польський король мав для українців одну пораду проти шляхетської сваволі: „маєте шаблі — бороніться самі“, — так було вчора, в часі повертальської Польщі, коли польський прем'єр, „великий вїт“ Вінценти Вітос, відповідаючи на інтерв'ю українських послів в соймі сказав: „матимете свою державу — будете робити в ній, що хочете!“, так є сьогодні, мимодякою позірною шуму, що його цідево спровокують деякі польські еміграційні кола довола українського питання. І слушно пише лондонський кореспондент „Проблем“, що сьогоднішню девізію польської еміграції в українському питанні є: „говорити про вас без вас, тому, що ви в цій справі не маєте нічого до говорення“. Іншими словами вважають поляки українську проблему внутрішньо-польською або внутрішньо-московською справою, яку вони все зуміють поладити самі, або запросивши на пораду своєю північно-східного сусіда. Це є концепція Андрусова й Риги, якої вартість хоч і ставиться сьогодні деякими польськими політиками і журналістами під знаком запити, в масах польського народу, наслідком вікового дощогочного шляхетського виховання, панувало неперушно й надалі. Таке поставлення справи поляками спричинилося до того, що в свідомості нашого народу поляки залишилися чужинцями

з їх ідеологією, вірою, мовою, звичаями і ментальністю. Українець, що покидав свою віру і полячився був в психіці народу зрадником, що заслуговує на найвищу кару. Жак-Ліва сцена розправи Гонті зі своїми дітьми в Шевченкові „Гайдамаках“, або ж сцена вбивства Андрія Тарасом Бульбою не є лиш витвором фантазії поетів, а вірним записом народного переказу, твором народної ментальності в цьому питанні. В останні часи зрадинство в бік поляків було вжитоване назвою „хрунївства“ і не менше гостро осуджуване і поборюване народними масами. У висліді цього польські політичні концепції існували тільки для поляків і на розвиток нашої політичної думки впливу не мали.

Цілком інакше маєється справа на московсько-українському відтинку. Відразу, майже з хвилиною прилучення України до Московщини, спрешували москалі відповідну і сприятливу для „малоросів“ політичну концепцію про „трєдинство російського народу“ і стали викладати цю ідеологію нам устами „самоотвержених хохлів“. В минулому столітті найбільшим представником малоросійської концепції ми називали б „великого малороса“ Гоголя, творця російської великодержавницької літератури. Стежечкою, протоптаного Гоголем пішли сотні і тисячі інших наших земляків „з цинковими гудзичками“ і без гудзичків і цей малоросійський рух допровадив з початком нашого століття, перед виходом великої революції, майже до затрати почуття національної традиції і втрати державної концепції в масах. Російська політична концепція вмокувала в „велике руське море“ цвіт нашої інтелігенції, малоросів Кочубєв, Розумовських, Бортнянських, Мордовців, Глінок, Чайківських, Достоевських, Шепкінів і соток тисяч інших, менше відомих волинських деревлян, подласких полян, катеринославських нащадків запорожців і інших, що поповнювали собою гвардейські полки його імператорського величства та були основним матеріалом „учебних команд“ російської армії. Як глибоко всякла наша інтелігенція у общеросійське багно, бачимо на прикладі революції 1917 року, коли не тільки її велика частина забула рідну мову, але почастішали й деякі визначні діячі, запеклі вороги Москви.

II. Большевицька „малоросійська“ концепція.

Революція 1917 року примусила москалів перевірити вартість своїх державницьких концепцій. Не можна було, відкинувши усе пов'язане зі старим, феодальним, внутріш-

нім ладом в державі, залишатися зі старими, консервативними і реакційними кличками „єдиної неділимної Росії“ і „трєдинства російського народу“ — тому постане замість „єдиної Росії“ — єдине СССР з „неотемльними частинами“ — Україною, Білоруссю і т. д., замість російського народу — совєтський народ, замість „трєдинства братніх народів“ — „сталінська дружба народів“ СССР. Ці кличі спрешували тепер у всеосяжному масштабі, ніби для усіх народів Совєтського Союзу, в першу чергу, однак, для України і українців. Виголошуються ці кличі в Україні знову устами „самоотвержених“ — тепер уже працівників партії, Чубарів, Любченків, Петросянких, Корнійчуків і інших „дівятих малоросів, в дійсності ж виконують ту саму роль, яку в минулому столітті виконували „дубіби“ і „деревляни“ в гвардейських полках, охоронюючи цілість самодержавного трону і неперушність „священних кордонів“ єдиної, неділимної імперії.

„Нова“ большевицька імперіалістична ідеологія поробила і робить дотепер величезні спустошення в рядах нашого громадянства. Від часу революції свідомі українці прокладають офіційно представницьку реакцію, буржуазної, пізніше „фашистської“ ідеології, ворогами народу, взагалі, малописемними і політично „неграмотними“ людьми, на томісць новітні малороси поступовими, передовими і мудрими громадянами. Дедалі переконання про реакційність і відсталість українського національного руху, проповідуване партією і її над- і підбудівками, урядовим апаратом, школою, комсомолом тощо проскає в маси насамперед тих верств населення, що стоять найближче до урядового корита — в ряди міського урядництва і робітництва. Українське місто поволі забуває рідну мову і переходить поволі на „поступову“, „передову“, „культурну“, „асоціозну“ мову. Молодь вихована в рядах комсомолу соромиться вживати української мови, як мови „некультурної“, мови села. Повторюється явище з першої світової війни: поголовне малоросійство українського міста. В часі війни 1941/44 років більшість міст в Україні говорили московською мовою, українську мову важко було почути на вулицях міста.

Зі здивуванням знайомилися ми в часі цієї війни з артистами опери й театру, які виступали на сцені українського театру з українською пісню, з чудовою українською полтавською мовою і за хвилину, в антракті вистави, в приватних розмовах сечас переходили на „общепонятну“ мову.

(Продовження на стор. 3-тій).

КОЛИ ГОРЯТЬ ЛІСИ

Оповідання з недавнього минулого.

Дмитро дивиться на Федоренку спочутливо, і киває головою.

— Спасибі вам за добре серце. Та мені таки не туди дороба. Кому куди, а я залишаюся.

— Чудні ви, Дмитре! Думаєте приміститися якось у новій дійсності? Гадаю, що важко буде. В перших місяцях якось може піде, а потім таки розчовіляють та й давай! Допроси та докодавання: „А що робив, а де був, а чому за родину не стояв, як була небезпека?“ Та й чиникуй кудись на Колумбу...

— А я й не те. Хай спробують мене в лісі знайти та на допит попросити.

— Ага, розумію! В парті-

і таких потрібно! А головне, наш вік, це вік техніки. Техніку потрібно буде в новій ситуації. Наша пресова квартира не надто багата на епіробітників. Письменники та поети, та журналісти, що в пресовій квартирі, теж рвуться чомусь більше до фріса, як до пера, і швидко переходять до боєвих частин. А ви б залишилися на стало і поставили б як слід справу. Ви ж так прекрасно умієте писати палкі поеми та захоплюючі новели, а духової поживи так потрібно повстанцям! Усі вони будуть дуже вдячні вам, та згадуватимуть з неменшою пошаною та признаннями, як котрого-небудь боевого старшину.

— Ні, ні! Це таки не для мене. Ви знаєте, людина може гарно писати тоді, коли вірять у те, що пише. А я, признаюся вам, не дуже вірю в доцільність збройної боротьби проти кожного окупанта. Ви ж знаєте, я був за кордоном і придивлявся до всього. Я негоден забути ніяк, що

— І я бачив техніку. З воєнної технікою доводилося мені записуватися не тільки оглядаючи її, а зблизька, при дії. А все ж, мені дуже дивно, що так говорите саме ви, поет, пропагатор і палкий оборонець вишости ідей над матерією.

— Ну, знаєте. Воно дещо не так. Вибачте, але ви таки поплутали трохи. Це зовсім не має примінення тут, при розмовах про воєнну техніку.

— Якраз навпаки, як думаєте ви. Саме тут це має найбільше примінення. Бо саме тут іде безпосередня боротьба, безпосередній удар ідей і матерії. Зудар творчої сили ідей, що живуть незалежно від носіїв її, переходячи в покоління і в міт, з руйнуючою енергією у формі динаміти і вогню. Це правда, що танки, гармати і літаки можуть перемогти слабо озброєних і недорівнюючих числом ворогові повстанців, та не довернуться вони ніяк до тих великих ідей, що за них борються повстанці. І хоч впадуть вони, хай і всі, у нерівній боротьбі, то якраз їхня кров причиниться до буйнішого розквіту тих ідей. І якраз вони своєю смертю, своєю безкомпромісною боротьбою перекують величкі кличі в легенду, що перейде в покоління. В легенду, що її не зуміє знищити і найбільш модерна зброя.

— Ви, бачу, вірите в те, і вам легко залишитися при

своїх поглядах. А мені таки слід куди інде. Треба ж когось рятувати нашу культуру перед залитом дикою Азією! Неможна допускати, щоб отак поневірився і загинув мозок української нації. Ми мусимо рятувати його, переїжджаючи туди, де не мусітиме мовчати наша думка, де ми плекатимемо свободу наші традиції, викидаючи слухного часу.

Дмитро ще раз похитав сумною головою.

— В Німеччині думаєте плекати своєбодно наші традиції і зберігати нашу культуру? На землях того, що йшов до нас не помагати розвивати нашу культуру, і захищати наші права, а як-раз нищити їх дощенту безоглядно і жорстоко, по дорученню самого фюрера і його співробітників, щоб зробити місце для німецьких юнків. Хіба ж не бачили ви, що приготували вони у нас вже за час війни? Хіба ж не усвідомили собі, що римський лад із поділом на всемогучих

„цівес романі“, а по теперішньому „ібер-меншів“, що на безвольних і позбавлених найменших людських прав „колони“, та „глубе адскріптів“ з другої сторони? Це приклад, що його живцем узявся переїжджувати націонал-соціалізм.

— Це правда, що німці робили багато злочинів і вони на них мстяться тепер. Але туди — Федоренко оглянувся і притишав дещо голос — скоро прийдуть американці та англіїці, а з ними й можна буде повертатися в рідні сторони. Та, вибачте, але я мушу вже поспішати. Ціло інше у вагоні місія не зайняли. У мене ж ще пакунки деякі. Прощайте.

(Кінець. Буде).

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ. А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ ЛИБИЖКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

ЩЕ ПРО АНТОНІЧА

Нещодавно в „Свободі“ була стаття д-ра Я. Рудницького про Богдана Ігоря Антоновича, молодого поета, якого смертю у 1937 р. стала великою втратою для української літератури. Бо не зважаючи на своє недовге життя, — 26 років, — встиг він дати нашій літературі твори високої артистичної вартості. Проте, д-р Я. Рудницький, пишучи про Антоновича інформативну статтю, не міг у ній сказати багато і залишив децю поза увагою. Ми маємо на думці поетичну творчість Антоновича на релігійні теми, яка зробила з нього у цій ділянці передового поета в нашій літературі. На жаль, цей факт мало кому відомий і досі ніде не видано, що не підбадьовує навіть про те, щоб випустити ті релігійні поезії Антоновича окремою збіркою.

З 1930 р. у Львові появлялися заходами тодішнього єпископа о. д-ра Юліана Сліпого літературно-науковий місячник „Дзвони“. Антонович, що дебютував у 1931 р. збіркою „Пританя життя“, помістив у тому місячнику в 1932 р. цілу низку поезій на релігійно-містичні теми, які належать до найліпшого, що знає наша поезія в тій ділянці. Бо, правду сказати, релігійна поезія в нас досі ще незвичайно абога, примітивна своєю формою і ніяк не відповідає своєму високому змістові. Ми, що маємо такі чудові народні колядки і незрівняні старі мелодії пісень, ось як „Бог Превічний“, майже не маємо нових пісень релігійного змісту, до яких можна б підійти з літературним критерієм. Про це доводилось нам говорити, пізніше, вже з архієпископом Кир Йосифом, і він погоджувався, що в майбутньому тексти пісень в молитовниках треба б дати про-редагувати добрим мовознав-цем, поетом. І справді, традиція — гарна річ, але ніщо не вмотивує втримувати в текстах неграматичні форми, і примітивно висловлений зміст; це буде не традиція, а інерція.

Та про це — між іншим. Антонович, кажемо, відрізняє релігійну поезію на належну висоту, збагатив її християнською філософією й містикою і бодай у деякій мірі наблизив її до тих вершин, на яких унасто-ялася християнська догматика як наука. Ось зразок його поезії:

Співай, душе моя, похвальну пісню Богу,
словами-зорями, словами-перлами
лунай і мерехти;
співай, душе, ясного сонця перемогу,
словами-рожами, словами-іскрами
горить вогонь святий.
Співай, душе моя, могутню пісню Богу,
злеті на мене Голуб-Дух і крилами
закриє;
нахилений зміст надій у мене — в
форму збогу,
нехай горить в очах захоплення
вогонь святий...
Співай, душе моя, пречисту пісню Богу;
О, радієш, о, веселиєшся всім!
Вихай захоплення очам Твоєю дорогою,
хай арфею Твоєю стану я!

Кожен чує тут нові тони і

справжню „містичку“ форму. Але тих понад десяток поезій, що їх Антонович помістив у „Дзвонах“, далеко не вичерпує усіх творів з цієї ділянки. Поезій такого змісту є понад 30, і між ними нечисленними рукописами, що їх удався нам зберегти з вогню війни, є й оригінальні Антоновичі тексти всіх цих поезій, які покійний поет думав зібрати в одну збірку під назвою „Велика гармонія“. В основному з кінця 1932 р. збірка була вже майже готова, але чомусь не знайшлося ніде видавництва, яке згодилось би видати ту збірку — і вона так і досі залишається в рукописі. Можливо, форма і зміст цих поезій були „за тяжкі“, тобто за глибоко своєю філософією й містикою, щоб ті поезії могли стати популярні в широких масах.

Правду сказати, привід пригадати ці релігійні поезії Антоновича дала нам стаття о. М. М.: „Провалля соняшних кляретів“, яка появилася ще кілька місяців тому у філадельфійському „Шляху“. На прикладі низку поезій на релігійно-містичні теми, які належать до найліпшого, що знає наша поезія в тій ділянці. Бо, правду сказати, релігійна поезія в нас досі ще незвичайно абога, примітивна своєю формою і ніяк не відповідає своєму високому змістові. Ми, що маємо такі чудові народні колядки і незрівняні старі мелодії пісень, ось як „Бог Превічний“, майже не маємо нових пісень релігійного змісту, до яких можна б підійти з літературним критерієм. Про це доводилось нам говорити, пізніше, вже з архієпископом Кир Йосифом, і він погоджувався, що в майбутньому тексти пісень в молитовниках треба б дати про-редагувати добрим мовознав-цем, поетом. І справді, традиція — гарна річ, але ніщо не вмотивує втримувати в текстах неграматичні форми, і примітивно висловлений зміст; це буде не традиція, а інерція.

Та про це — між іншим. Антонович, кажемо, відрізняє релігійну поезію на належну висоту, збагатив її християнською філософією й містикою і бодай у деякій мірі наблизив її до тих вершин, на яких унасто-ялася християнська догматика як наука. Ось зразок його поезії:

Співай, душе моя, похвальну пісню Богу,
словами-зорями, словами-перлами
лунай і мерехти;
співай, душе, ясного сонця перемогу,
словами-рожами, словами-іскрами
горить вогонь святий.
Співай, душе моя, могутню пісню Богу,
злеті на мене Голуб-Дух і крилами
закриє;
нахилений зміст надій у мене — в
форму збогу,
нехай горить в очах захоплення
вогонь святий...
Співай, душе моя, пречисту пісню Богу;
О, радієш, о, веселиєшся всім!
Вихай захоплення очам Твоєю дорогою,
хай арфею Твоєю стану я!

Кожен чує тут нові тони і

силу — Творця. Яка різниця між одним і другим, це найкраще могли б вняти більшість, в яких уже не один раз маркізми, пішов на заслання. Отже в матеріалімі Антоновичу поезію, глибоко одуховлену, ніяк обжаловувати не можна, в кожному разі таке обвинувачення робить поетові велику кривду; воно критично таке твердження — необосноване. Як і взагалі здивування викликає авторів критерій, який уважає можливим поставити на одну площину Антоновича і Юрія Липу разом з П. Тичиною та його сьогоднішньою агітаційною продукцією.

Ми знаємо, що власне релігія вносить гармонію в те провалля, яке в нашому світі роз-едає дух і матерію. Поезія — це боротьба за душу і її місце у всесвіті. І глибоко правий Антонович, коли пише:

Творче сотні місяць, мільйона зір!
Майстрє осайної музики етеру:

Шляхами московської національної політики

(Продовження зі стор. 3-тої).

Якщо сьогодні аналізуємо такі знамітні постаті 20-х років, як Шумський, Хвильовий, Скрипник і ін., яких тепер канонізується, як мучеників за українську національну справу, не можемо не додати до цього переліку і незаперечного факту, що, бодай в початках політичної кар'єри цих комуністичних діячів, були сильні моменти новітнього „поступового“ малоросійства, співпраці з північним сусідом задля „общого котелка“, заперечення власного „Я“ в користь цього сусіда. І однак, одного дня ці новітні малоросі прийшли до переконання, що „Схід є один, великий і неподільний. Не можна брати в ньому участі“, можна бути його невіддільною, його безвольним рабом. З самоквітацією Хвильового і Скрипника збанкрутувала і „політична концепція „новітнього українського інтелегенту“ 20-х років. Сьогодні Корнійчук є малоросом уже випробованою і збанкрутованою концепцією і лиш в цьому є різниця поміж ним і Хвильовим.

На жаль, однак, наслідки малоросійства і праці новітніх „поступових“ малоросів залишилися в масах. В часі війни не раз і не два доводилося нам зустрічатися і говорити з малоросами, які жалували, що війна зруйнувала існуючий всесоюзний лад і порядок, бо „всьо такі можна було як ні-будь жити“.

Як виправдання цього явища можна почути часто, що тут діє перекопання на маси терор ГПУ-НКВД. Не можемо нехтувати впливу терору на маси в напрямі виховання їх у „всьоюзному“ патріотизмі і

Променими сонця сходять Твій
спокійний зір
В найчорнішу душу й в найчорнішу
з всіх печеру.
Панє тиш і реву бур, Настроїнку
дня в очі,
Соняшної Правди не пізнамо ніколи
якщо?
Ми пізнаємо на небо неспокійні очі,
Та воно мовчить і задрю таємниці
стереже...
Ти — акорд космічної гармонії
довкола,
Я — епигармонійний — серед хвалі
бсортись мушу.
Та коли б моя душа униз упала
квола,
Дисонанс заглуш і громом вбий
безсилу душу.

Духова структура кожного поета (поета, що заслуговує на цю назву) — надто складна і цілісна, щоб її можна брати тільки фрагментарно й епізодично та судити з таких уривків. Так і Антоновичу творчість треба брати як цілість і тоді вся радість життя в його поезії „страшним“ словом матеріалістичного віталізму, стане в зовсім новому світлі, не зважаючи на всі дисгармонії, яких, зрештою, поет сам свідомий.

С. Гординський.

УКРАЇНЦІ НА СЛОВАЧЧИНІ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

Прага, 7. червня. ІК. — В так званих „виборах“ в Чехословаччині була тільки одна комуністична листа і хто з нею не погоджувався міг віддати чисту картку, наражуючи себе на терор і переслідування. Не зважаючи на це, в Чехах віддано понад 10% чистих карток, на Словаччині 14% а в українській області Пряшівщині аж 27%. Там виїхали послами комуністи д-р Роголь-Ільків, секретар т. зв. Української Народної Ради, Петро Бабій і Семен Комишовський.

ської літератури“ і признаватися до приналежності до „великого і могутнього триєдиного російського народу“. І нехай мені ніхто не каже, що малоросійство — це явище перехо-дове, спорадичне, скороминяюче, що не має і не матиме більшого впливу і значення в нашому житті. Бо якщо малоросійство не має сьогодні при-гожого ґрунту і не „процвітає“, то тільки тому, що для „великого російського народу“ і його ідей є сьогодні не-звичайно несприятлива політична конюнктура в світі, що тепер москалі самі, а тим більше інші народи світу не знають, де починається і де кінчається політика міжнародної мафії комунізму і де політика російського імперіалізму; що москалі самі не знають „які ді-ла Сталіна вони повинні осу-джувати“, а які попірати (див. „На Чужині“, ч. 7). Не дивно, отже, що супроти такого по-ставлення справи москалі вва-жаються сьогодні небажаним елементом для еміграції в ці-лому раді європейських і по-заєвропейських держав і що наші малоросі, які сніають по-таборах, волять скріпити своє серце „під терором галицьких шовіністів“ писатися далі україняцями і емігрувати в світ під так осоружним іх жовто-блакитним прапором, з надією в серці, що сейчас з виїздом в широкий демократичний світ, „попадає за рубежі Гер-манії... можна буде... катего-рически і без промедлення от-деліться от западніков і не за-сорять більше своєго родного языка оборотами галицького на-речія...“ (див. „Обзор Іно-странной Печати“, Мюнхен — Фрайман, з дня 7.9. 47).

Московська верхівка там в Кремлі і тут на еміграції до-кладно орієнтується в цих малоросійських тенденціях де-яких одиниць нашої еміграції і відповідно до потреб по-глиблення малоросійського ру-ху вміє спрєпарувати свою пропаганду. Годі перечислю-вати тут усі заклики москов-ської більшовицької преси і радіо про konieczність пізнання „великої російської літерату-ри і культури“ і про її вплив на українську культуру, про єдинство і братерство народів СССР і т. д. Ці заклики зна-ні усім. (Кінець буде).

До Українського Громадянства на еміграції

В гірській німецькій закутні прославлений своїми фабрика-ми смерті — Фальсєнбурґу в рр. 1939-45 згинуло 8 тисяч у-країнців політв'язнів. Всі вони, перейшовши найжорстокіші методи знущань, були спалені в крематорії. Це ті, а плеяди тих десятків тисяч, що зі збро-єю в руках або патріотичним словом й ділом боролися че-сти і доброго імені України пе-ред її ворогами, стоячи на сторожі її державницьких іде-алів.

Ми, українські політичні в'язні, що виїхали живими з обіймів смерті чуюмося до о-бов'язку шанувати їхню кров віддану на жертвник України кличемо все Українське Гро-мадянство тут в Європі та за океаном збудувати їм трива-лий пам'ятник на славу їм та збереження творчих ідей для нашого молодого покоління. Хай він буде символом невимрущості і життєздатнос-ти українського народу та вічним вогнем, що запалюватиме наші серця тут до творчих починів для великої, внісної ідеї України.

До цього часу Ліга Україн-ських Політв'язнів своїми вла-стими фондами та допомогою ЦПUE збудувала національну надгробну плиту, яка стоїть в ряді 26-х народностей, що знайшли вічний спокій тут, урну, поставлено в новозбудо-ваній каплиці і тимчасово впо-рядкували 20 могил наших по-літв'язнів, що померли вже по-зволіненні американськими військами.

За Лігу Українських Політичних В'язнів:

Голова: (д-р М. Марунчак);

Культурно-Освітній Референт:

побудова величного пам'ятни-

ку (проф. інж. П. Олійниченко).

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союзу!

УКРАЇНСКА СТУДЕНТСКА ГРОМАДА В НЬО ЙОРКУ
— : влаштує : —
В НЕДІЛЮ, 20. ЧЕРВНЯ (JUNE 20, 1948)
в годині 6-тій ввечір
В АВДИТОРІ СКУЛ ОФ ФЕШЕН ДИЗАЙН
пр. 225 West 24. вулиці в Нью Йорку
(SCHOOL OF FASHION & DESIGN, 225 W. 24th ST., N. Y. C.)
ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ
На програму якого складуться виступи Хору і квартету та со-лов'ячий й інструментальні твори. Дирігентами хорів: д-р Во-лодимир Каліна та Богдан Крушельницький. У виконанні програми візьмуть участь найкращі артистичні сили з новоприбулих украї-нців. Вступ на всі місця: \$1.00.
ВЕСЬ ДОХІД з ІМПРЕЗИ ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ В ЄВРОПІ.

КОЛЕГІЯ СВ. АНДРЕЯ В ВІННІПЕГУ
урядує —
УКРАЇНСЬКІ ЛІТНІ КУРСИ В БУДИНКУ КОЛЕГІ.
ЧАС: Курси будуть тривати
ВІД 5-го ЛІПНЯ до 13-го СЕРПНЯ 1948.
ОПЛАТА за Курс: Вписове за курс й оплата за навчання
буде вносити \$15.00. За вечірні Курси тільки \$5.00.
ХАРЧІ І ПРИМІЩЕННЯ: Харчі й помешкання за цілий
Курс — \$50.00.
Студенти будуть приміщені в будинку Колегії;
студентки в Дівочому Інституті.
Прийжджайте на курси й відвідайте Вінніпег і Канаду.
Що суботи й неділі екскурсії до озера, на ріку й парк!
Аплікації приймаються тільки до 25-го червня.
Зголошуйтеся за аплікаціями до:
THE REGISTRAR,
ST. ANDREW'S COLLEGE IN WINNIPEG,
259 Church Avenue, Winnipeg, Man.

УВАГА! — НЬО ЙОРК, Н. Й!
— : відбудуться : —
РІЧНІ ЗБОРИ
ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ ЗУА ДОПОМОГОВОГО КОМПІТЕТУ
— : відбудуться : —
В СЕРЕДУ, 16. ЧЕРВНЯ (JUNE 16, 1948)
в годині 7:30 ввечір
В ДОМІВЦІ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТ. КЛЮБУ
під ч. 59 Ст. Маркс Плейза.
Прохаємо всіх членів явитися громадно!
За управу: Іванна Бенцаль, голова.

УВАГА! — ПЕРШИЙ РАЗ НА ЗАХІДНІЙ ЧАСТИ ДІТРОЙТ!
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ВІДДІЛ 28, ВЛАШТОВУЄ
ДЕНЬ БАТЬКА
В НЕДІЛЮ, 20. ЧЕРВНЯ, в 5. ГОДИНІ, в НАР. ДОМІ НА МАРТИН.
Буде жива картина в трьох діях. Виступ молоденських тален-тистів і сичаща вечеря. Вступ на всі тільки \$1.50.

ПОВІДОМЛЕННЯ.
З РАМЕНИ ВІДДІЛУ 420 УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗУ
відбудеться
В НЕДІЛЮ, 20. ЧЕРВНЯ (JUNE 20, 1948)
в годині 2-гій пополудні
ВЕЛИКЕ ВІЧЕ
ДЛЯ УКРАЇНЦІВ СЕРЕДНЬО-ПІВНІЧНИХ СТЕПІВ
в САЛІ „Memorial Hall“
в BELFIELD, NO. DAK.
Доповідь в справі праці У. Н. Союзу в розбудові
громадського життя вногороді організатор У. Н. Сою-
зу Дмитро Білецький. Рівнож інші бесідники заберуть
голос про різні цілі організаційного життя та про по-
треби нашого об'єднання. М. Обак, секр. від. 420 УНС.

ЩЕ ОДНО ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ГУВЕРА. — Бувши президент, Герберт Гувер, має тепер легше й мильше життя, як коли був у Білому Домі в часах важкої де-пресії. Тепер є він усіми хвалений та постійно декорований. На картині бачимо, як його декорують „золотим ключем“ від імені організації Бойс Клоб оф Аме-ри-ка. Зліва це Роберт Патерсон, бувши секретар війни.

**ПРАЦЯ ДЛЯ ЖІНОК
І МУЖЧИН**
WANTS ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT!
BErgen 4-0237 — BRyant 9-0582

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЖІНОК
з досвідом чистки офіс. будинків,
год. від 5 до 9:30 веч., 5 днів тиж.
Годоситесь після 4. поноз.
Room 1608, 16 Court St., B'klyn.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Зі срібного весілля на працю
Укр. Конг. Комітету.

Дня 15. травня син Юрій Дирбавка з дружиною і приїжділи пані Будор, і Чилишка при допомозі присутності Укр. З. Хреста, ч. 34, пані М. Джумага устроїли несподіванку для громадян Дмитра і Анни Дирбавки, в день їхнього 25-літнього подружжя, і при тій нагоді зібралося невелике число щирих українців.

Місце тостмастера обняв гр. Микола Машталер, делегат з бувшого Конгресу в Вашингтоні. По вечері присутні гості склали бажання ювілянтам, а на закінчення церемонії гр. М. Машталер забрав слово і сказав, що Укр. Конгресовий Комітет потребує допомоги, щоб вести працю в користь українського загалу, а тому присутні повинні зложити жертви на ту ціль. Пані Джумага занялася збіркою, а жертви зложили: Ювілянти. Д. і А. Дирбавка \$25; гр. М. Сидило, І. Сивий, і Ю. Феган по \$2; М. Машталер, Н. Тиро, А. Гоминчук, В. Будор, Г. Сушицький, О. Чинішка, Н. Гис з Канади, Д. Гох, Д. Шеланай, О. Будячок, П. Сенько, М. Джумага і Д. Кобилка по \$1. Решта дрібними. Разом \$45.50. Гроші вислали до У. К. Комітету.

М. Машталер.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Закінчення весняної серії
викладів Н.Т.Ш.

Весняну серію викладів Американського Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка закінчив д-р Р. Осінчук своїм викладом на тему: „Народне здоров'я в політичному розвитку народу“, який відбувся в суботу, дня 22. травня ц.р. в залі Академії св. Юрія.

Прелегент проаналізував здоров'я народу, яке в основі зводиться до питання здоров'я одиниці-людини. В її житті, здоров'я є найважливішою справою, бо від неї залежить саме життя, її праця (фізична й духовна), та створення здорової родини. Подібно відбивається й здоров'я народу на економічному, політичному, та духовному розвитку. Воно є мірилом сили, експансії, чи оборонної сили даного народу. Крім зоровля одиниці обговорив інші важні чинники в народному здоров'ю, як: спадковість, раціональна опіка над немовлятами, планове виховання дітей школою і батьками, здоровно-супільні засоби даного народу, а далі земля, клімат, побут, економічний стан, харчування, культурний рівень.

В дальшому навітлив елементи, що діють проти здоров'я. Це елементи природи (фізично-механічної (випадки), хемічної (отруї), біологічної (бактерії, паразити). До них долучуються суспільні хвороби, як: алкоголізм, туберкульоз, венеричні, психічно-нервові, та хвороби серця і рак. На прикладах із статистики виказав, які жалкі жертви тих хвороб, та їхні наслідки. Якщо взяти до уваги величезні ще витрати, зв'язані з лікуванням, зі смертю, з вихованням сиріт, будемо мати образ тієї колосальної ваги, яку уявляє собою здоров'я.

ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ШІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОІХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

З черги обговорив основну важну справу для росту й розвитку народу, тобто стан популяції (природний приріст, еміграція, імміграція). Природний приріст, зв'язаний із політичною програмою кожного народу, запевняє йому ріст, експанзію. Тому в першу чергу проти нього звертається ворог, чи окупант, який хоче знищити підбитий собою народ.

В кінцевій частині розвинув прелегент логічний висновок: konieczність заінтересування цієї проблемою як найширших мас народу, зокрема провідних кругів. Врешті подав успішні спроби нашого, недержавного, народу взяти опіку над народним здоров'ям в свої руки при допомозі Українського Гігієнічного Товариства, Червоного Хреста, Санітарно-Харитативної Служби. По викладі прелегент відповідав на поставлені запити. Слухачів було понад 20.

В. К.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Нагода для скитальців вчитись
англійської мови.

„Інтернешенел Інститют“ в Філадельфії звертає увагу на літні курси англійської мови, які будуть влаштовані спеціально для тих, що щойно прибули з Європи. Курс обіймає читання, писання, вивірку та поправу чужинського акценту. Теж допоможуть у вивченні цього, що треба знати, щоби дістати горожанські папери. Будуть вестись курси для початкувчих і окремі для таких, що вже дещо знають з англійської мови. На курси, які зачнуться у вівторок вечером 7-го липня, треба зареєструватися в дні 22. і 25. червня в: International Institute of Philadelphia, 645 North 15 Street, Philadelphia 30, Pa.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

На скитальців.

Заходом місцевого Допомогового Комітету переведено підчас Свяченого збірки на скитальців, яка принесла \$51. Гроші вислали до ЗУАДК в Філадельфії.

П. Чучман.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа доконче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

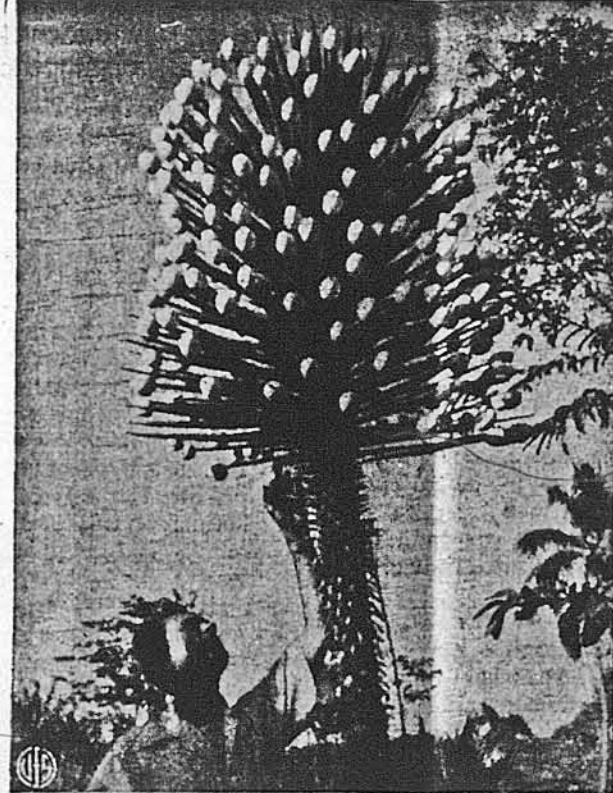
За листами чи дресами від скитальців прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДК Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полегдження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

14,559 Мандзій родини Насті, Теоді, Марії тітки з дому Мандзій від Медвії Теодозії д. Олександра зам. Рудик з с. Свободи Золотої (Бережани).

14,560 Куранець Юрія брата, Марука Палагач з с. Братківці (Стрий) від Кулик Василя.

ЩО ЦЕ? ЧИ НЕ ЯЙЦА НА ДЕРЕВІ? — Це дерево сфотографоване в Порто Ріко в місцевості, де фермери займаються молочарством і плеканням курей. Виглядає, що на дереві цім ростуть яйця, та це тільки шакарупи з яєць, понасаджуваних на те, щоб лякати ящірків, які нищать овочі цих деревин.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЛЬСЬКА ПАРАДА „3-ГО МАЯ“ В ШІКАГО.

Спізналися цього року шікаговські поляки зі своєю парадом з нагоди роковин конституції „Третього Мая“. Місяць травень був дуже дощевий і парад треба було двічі відкладати. Але діждалися неділі 6. червня, правда також мокрої, але можна було машерувати і парадувати в національних строях, бо бодай „не ляло“, а тільки кропив дрібенький теплий дощик. В похіді маніфестаційному не видно було давньої польської буті. Йшли спокійно, молоді зі старими, хоч було їх мало, як на шікаговську пів-мільйонову колонію. В похіді було всього 2 тисячі голов. Кажуть, що причиною так малої участі поляків в їх так важному святі було те, що багато поляків не погужується з поворотом Миколайчика до Польщі, а потім його втечею до Америки. Не можуть забути Миколайчиків, що він, як політик не передбачив, чим скінчиться його місія.

14,561 Рідних Губертів, Ковалів і Шелестів від Балагуш Анни з дому Коваль з с. Колпін (Броди).

14,562 Сухий Федора з с. Галівців (Станіславів) від Шпирка Станіслава.

14,563 Ших Марка с. Йосафата, Дешик Василя від Кувьо Петра.

14,564 а) Каштанюк Івана від Дмитерко Романа з с. Верховля (Новий Санч).

14,564 б) Кальба Луки з с. Тарасівки (Збараж) від Жарська Олени.

14,564 в) Будзяновська Марії від сестр. Будзяновська Кароліни зам. Савчук родом з Коломиї.

14,564 г) Тацюн Петра, Сич Ігнатія з с. Угринова (Сокаль) від Савчук Петра.

14,565 Костюк Йосифа з с. Колпінці (Товмач) від Кулик Івана.

14,566 Макаренко Андрія Даниловича з Полтавщини від Матвієнко Якова Андрієвича.

Голоситесь на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN
RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальців було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цая в одній колонії, коштує \$1.00.

Адм. „Свобода“.

кою заслугою Сталіна, як виходить зі слів Миколайчика, є те, що він відділив поляків від українців, задожив одним й другим каганець і не дозволяє їм з собою битися, так, що мусять жити в згоді, як на „братанків“ пристало.

Польща мусить відродитися в давних границях, репетувати всі польські промовці, та мусить докінчити свою місію на Сході, як не мирним способом, „то огнем і мечем“.

У світі цієї польської маніфестації вже зайвий раз можуть американські українці переконатись, що Україна ще не позбулася Польщі. Ще далі живе польський імперіалістичний дух! Живуть теж і впливові польські політики, які, на жаль, мають вплив у сильних мира цього. В критичний для України час, вони обернуться проти неї, як це вже не раз бувало. Тому треба й нам в Америці „політики“, яка параліжувала б бодай частинно цю польську „політику“. До цієї праці є покликаний Український Конгресовий Комітет, якому нам усім треба помагати. Якраз тепер треба нам зложити 50 тисяч доларів на „українську політику“. Без неї ми в Америці не зможемо дати Україні справжню поміч, якою є її визволення.

Степан Куропась,
Шікаго, Іл.

ДЛЯ КРАШОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЕНЗАС СІТІ, КЕНЗ. — Пірничні збори Бр. св. Володимира, від. 323, відбулися в неділю, 20. червня, в годині 2. пополудні, під ч. 38 Савт 5. вул. Просидо всіх членів прийняти на збори, бо є важні справи до полегдження. — Д. Яремко, предс.; В. Феден, кас.; Д. Кархут, секр.

СТ. ЛУІС, МО. — Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє своїх членів і членів місцевих і позамісцевих, що пірничні збори відбулися в неділю, 20. червня, в годині 1-ї пополудні, в У. Н. Домі, 2838 Magnolia ул. Долучили членів просидо прийняти і вирішити свою задержку. Будуть важні справи до вибирання, а притім кожний отримає дивіденду від У. Н. Союзу. Просидо привести нових членів до Тов. у Союзу, бо наша кюта, призначена від зарплат У. Н. Союзу, є невиннована. — а уряд: М. Тодичович, предс.; М. Куличинський, кас.; М. Парашак, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 5. червня 1948 року помер в 67. році життя

ТЕОДОР ГРИШЕВИЧ,
довголітній член Бр. св. Петра й Павла, від. 220 У. Н. Союзу в Шікаго, Іл.

Покійний походив зі села Машків, пов. Перемишль, Західна Україна. Польщу у шлюбну жему Марію, двох синів Івана і Теодора, одну дочку Анну, невістку і внука та двоє братів.

Похорон відбувся у вівторок, 8. червня, з похоронного заведення до церкви Ронд. Пресв. Богородиці при участі родини, членів Братства і знайомих на цвинтар Воскресіння. — В. Я. П. Г. Гарасим, секр.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальців було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цая в одній колонії, коштує \$1.00.

Адм. „Свобода“.

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні, впишіть сейчас!

Канцелярське Бюро

УВАГА!

ПОЛОГОДЖУЮ ДЕШЕВО:
1) ПЕРЕРИСКУ з усіма країнами Європи та іншими частинами світу;
2) ВИСІЛКУ пакунків значаюно та летуєською поштою;
3) УДІЛЮЮ листовню й усю рад та вказівки в справах висилки аського роду афієнтів для родин та знайомих в Європі, всім тим, які бажають скорого та певного приїзду до ЗДА.

Години прийняти щоденно від 6—9 год. вечером. Листи з запитани слати на адресу:

Професор ПЕТРО ПРУДИС
403 East 5th St., Apt. 17,
New York 3, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ

Розшукує рідних та знайомих:

1) із Новогрудка, Вілен. обл., брата
МИХАЙЛО ТРОПИЛО,

сестер:

ЕВГЕНІЮ ТРОПИЛО,

ЯДВИГУ ФУКС, ур. Тропило

2) із Заречан, Вілен. обл.,

ВЛАДИСЛАВ та БРОНИСЛАВ

ТРОПИЛО,

виїхали до ЗДА в Америку 1939.

Хто знає про них, або їх самих, прошу повідомити на адресу:

АНДРЕЙ СТРИЖАК,

28 Hunter Street, Newark, N. J.

ПОШУКУЮ

ОЛЕКСУ КУХАР,

років около 60, родом із села

Скнилів, пов. Золочів, Галичина.

Виїхав до Аргентини 1909

р. в справі поважного спадку.

Прощу зголоситись до підписаної сам або моїм стрийки, то

є його брати: Гнат, Іван або

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

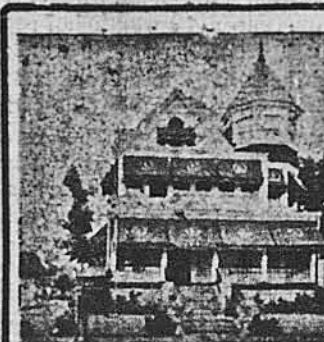
Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

Василь, всі в Аргентині.

УКРАЇНСКА ПРАВОСЛАВНА
ЦЕРКВА СВ. АПОСТОЛІВ
ПЕТРА І ПАВЛА В Б'ОТЛЕР, ПА
— пошукує —
ДЯКОВЧИТЕЛЯ
Платня згідно з умовою. Зголошення просимо слати на адресу:
ST. PETER & PAUL UKRAINIAN
ORTHODOX CHURCH
P. O. Box 86, Butler, Pa.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVE.
NEWARK
and IRVINGTON, N. J.
Licenses 5-5585

OUR SERVICES ARE AVAILABLE
ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо

з вашого забезпечення.

Ми укладемо прекрасний ЦІЛИЙ

ПОХОРОН за \$150.00

у випадку смерті в родині клієнта

у випадку смерті в родині клієнта